

Renal Replasman Tedavileri ve Antimikrobiyaller

Dr. Özgür Akın Oto
Yalova Devlet Hastanesi
Nefroloji Kliniđi

“Her madde zehirdir. Zehir ile zehir olmayanı ayıran dozdur.”

PARACELSUS (1493–1541)

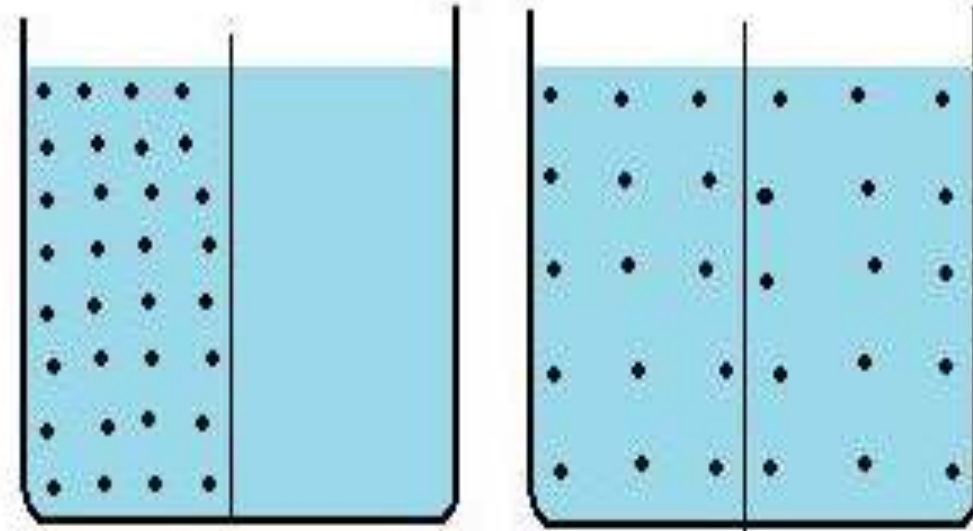
Renal Replasman Tedavileri

- Hemodiyaliz
  - İntermitant (standart, high-flux/yüksek etkinlikli)
  - Sürekli
- Hemofiltrasyon
- Hemodiafiltrasyon
- Peritoneal Diyaliz
- Renal Transplantasyon

DİFFÜZYON

- Yarı geçirgen bir membranın her iki tarafındaki solütlerin, konsantrasyon farkına bağlı olarak hareket etmesiyle olur.
- Ters akımlı diyalizat kullanımı ile diyalizat ile karşılaşan kandaki solütler, konsantrasyonu yüksek olan taraftan düşük olan tarafa doğru hareket eder. Bu hareket, iki taraftaki konsantrasyon eşitlenene kadar devam eder.

DİFFÜZYON

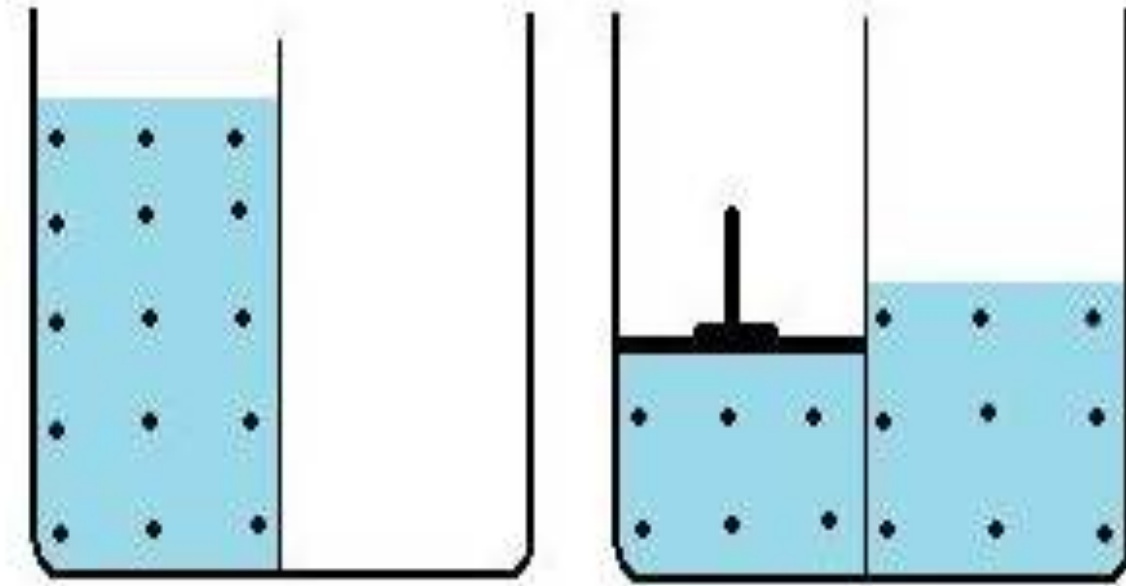

DİYALİZ

KONVEKSİYON (Sürüklenme)

- Membranın diyalizat ve kan kompartmanları arasındaki basınç farklılığına bağlı solüt geçirgenliğidir.
- Kanın yarı-geçirgen membranla karşılaşması sonucu membranın diğer tarafına sıvı geçişi olur. Bu geçiş sırasında onların içinde çözünmüş bulunan solütler de sürüklenir.

KONVEKSİYON

HEMOFİLTRASYON

İlaç düzeylerini belirleyen faktörler

- Dağılım volümü
- Diyaliz ile uzaklaştırma
- Rezidüel renal klerens
- Moleküler ağırlık
- Proteine bağlanma oranı
- İlacın yarı ömrü
- Farmakodinamik özellikler

Dağılım Volümü (Vd)

- $V_d = \text{Uygulanan ilaç dozu} / \text{Plazma konsantrasyonu}$
- Proteine az bağlanan hidrofobik ajanların dağılım volümleri yüksektir.
- Ödem ve asit varlığı hidrofilik ajanların dağılım volümünü artırır.
- Dağılım volümü arttıkça daha yüksek yükleme dozları gerekir.
- Yüksek dağılım volümlü ($V_d: 1.5-2 \text{ lt/kg}$) ilaçlar daha az diyalizablidir.

RRT - İlaç klerensi?

- İntermitant diyaliz ve sürekli tedavilerde anlamlı düzeylerde ilaç kaybı oluşur. Kayıp, ek doz uygulamaları ile replase edilmelidir.
- Periton diyalizinde ilaç düzeyleri çoğu zaman stabildir, ek doz uygulamalarına gerek yoktur

- İlacın molekül ağırlığına
  - Diyalizle düşük molekül ağırlıklı (< 500 kd) olanlar uzaklaştırılır
    - Antibiyotiklerin çoğunun MA: <700 kd
  - Hemofiltrasyonda ek olarak orta molekül ağırlığına sahip (MA:500-2000 kd) olanlar da uzaklaştırılır.
- Suda çözünürlük özelliğine
  - Hidrofilikler uzaklaştırılır
- Proteinlere bağlanma oranına
  - Sadece serbest fraksiyon uzaklaştırılır
- Diyaliz sırasında kullanılan membran tipi ve klerensine,
  - High-flux diyalizörle orta molekül ağırlıklı ilaçlar da uzaklaştırılabilir. (Örn: Vancomisin MA: 1448 kd)
- Diyalizer alanı, diyalizat akım hızı ve diyaliz süresine göre
  - Alan, hız, süre artıkça daha çok ilaç uzaklaştırılır

Konsantrasyon bağımlı öldürme

- Enfekte dokuda Pik İlaç Konsantrasyon > MIC olması önemlidir.
  - Aminoglikozidler, florokinolonlar, metronidazol, ketolidler, daptomisin
- Dağılım volümünün artması pik düzeyleri düşürür, ilaç etkinliğini azaltır.
- Kullanılacak doz, MIC, dağılım volümü, total sistemik klerens (RRT+renal), post antibiyotik etki göz önüne alınarak belirlenmelidir.
- Doz intervallerinden ziyade verilecek doz miktarını modifiye etmek daha önemlidir.

Zamana bağımlı öldürme

- İntervaller arasındaki düzeyin önemli bir kısmında (%40-70) konsantrasyonun >MIC olması
  - Penisilinler, sefalosporinler, karbapenemler, aztreonam
- İntervaller arası süreyi kısaltmak, uzamış infüzyon süreli ya da sürekli infüzyonlar yapmak önerilir.
- İntervaller ilacın yarı ömrü, MIC, ilacın total sistemik klerensi, ilacın enfekte dokudaki konsantrasyonuna göre belirlenir

- V_d : <0.7 lt/kg ve proteinlere bağlanma oranı $< \%80$ olan ilaçlarda daha agresif dozlar gerekebilir.
- Sürekli tedavilerde, rezidüel renal fonksiyonları olan hastalarda (kreatinin klerensi >20 ml/dakika) ve high-flux diyalizlerde daha yüksek dozlar ve/veya daha sık doz intervalleri gerekebilir.
- Renal fonksiyonlardaki değişiklikler $\rightarrow$ İlacın klerensi değişir
- Volüm durumundaki değişiklikler $\rightarrow$ Dağılım volümünü değişir
- RRT dozu/modalitesindeki değişiklikler $\rightarrow$ RRT ile klerens değişir

Antibiotic Dosing in Critically Ill Patients Receiving CRRT: Underdosing is Overprevalent

Susan J. Lewis, and Bruce A. Mueller
Department of Pharmacy,
Ann Arbor, MI

**BÜTÜNÜYLE
KUŞKUDAYIZ!**

Antibiotics	Aronoff (mg/day)	Kroh (mg/day)	Bonorden (mg/day)	Bugge (mg/day)
Cefepime	4,000	2,150	935	2,363
Daptomycin	280	328	378	242
Linezolid	1,200	797	1,526	770
Meropenem	3,000	1,227	1,899	1,477
Piperacillin	12,000	5,370	11,181	6,882

Renal Transplantasyon

- Kreatinin klerensine göre doz modifikasyonu yapılmalı.
- Özellikle aminoglikozidler dikkatle kullanılmalıdır.
- İlaç interaksiyonları en önemli sorundur.
  - Rifampisin kullanımı sırasında ampirik olarak immünosüpresif ilaç dozları %50 artırılmalı ve ilaç düzeyleri yakın şekilde monitörize edilmeli
  - Makrolidler ilaç düzeylerini yükseltir. Öncelikle alternatif ajanlar kullanılmalı
  - Flukonazol ilaç düzeylerini yükseltebilir.
  - TMP/SMX kreatininin tübüler sekresyonunu inhibe ederek kreatinin düzeylerini artırabilir.

Genel kurallar

- Antimikrobiyaller kural olarak hemodiyalizden sonra verilmelidir.
- Ancak vasküler yola erişim kolaylığı nedeniyle diyalizin son 1 saatinde de uygulanabilir.
- RRT alan hastalarda ilaç dozu ile ilgili bilgi yoksa GFR < 10 ml/dk için önerilen dozlar kullanılmalıdır.
- Oligoanürik hastalarda kreatinin düzeyinden bağımsız olarak GFR <10 ml/dakika olarak kabul edilmelidir.

Düzey ölçümleri

- Sürekli tedavilerde ilaç düzeyleri genelde 24 saat sonra kararlı seviyelere ulaşır
- İntermitant tedavilerde 24 saatte yapılan ölçümler aldatıcı olabilir. En az 48 saat beklenilmesi daha uygun olur.

Aminoglikozidler

- Renal atılım oran %90 civarındadır.
- Yükleme, mutad dozlarda verilmelidir.
- Diyaliz sonrasında ek doz verilmesi önerilir.
- Aminoglikozid düzey ölçümleri için post diyaliz 2. saat beklenmelidir.

Aminoglikozidler

- PD hastalarında İP olarak kullanılabilir.
- Serum pik (dozdan 30 dakika sonra) ve dip (dozdan 6-12 saat sonra) düzeyleri monitörize edilebilir. Çukur düzeyler pik düzeyleri her zaman yansıtmayabilir.
  - Amikasin, pik: 30 mg/l, dip: 1.5-6 mg/l
  - Gentamisin, pik: >10 mg/l
- Etki pik, yan etki çukur düzeyleri ile ilişkilidir.
- Serum düzeyi 4XMIC düzeyini sağlayan daha düşük dozlar da güvenli olabilir.

Aminoglikozidler

- Diyaliz hastalarında ileri derecede ototoksiktirler.
  - Gentamisin>Tobramisin>Amikasin> Neomisin> netilmisin
    - İrreversible
    - İlk bulgu Tinnitus
- İdrar volümü >100 ml/gün'ün üstündeki hastalarda dikkatle kullanılmalıdır.
  - Neomisin>Gentamisin>Amikasin>Streptomisin

Penisilinler

- Penisilinlerin çoğu kısa etkilidir ve %40-80 oranında renal klerense sahiptir.
- Hemodiyaliz ile uzaklaştırılabilir. Diyaliz sonrası ek doz genellikle gerekli değildir, ancak uygulama hemodiyaliz sonrasına bırakılmalıdır.
- Post antibiyotik etki minimum olduğu için doz intervallerinde azaltılma yapılması önerilmez.
- Özellikler tikarsilin ve piperasilin dozlarında önemli oranda redüksiyon gerekir.

Sefalosporinler

- Çoğu diyalizablıdır. Diyaliz sonrası ek doz uygulama yapılmalıdır.
- Seftriakson, sefaklor ve sefaleksın mutad dozlarda verilebilir.
- Özellikle sefepim, seftazidim ve sefazolin için ciddi düzeylerde redüksiyon yapmak ve gerekir.
  - Sefazolin 1gr/48 saat, sefepim 1 gr/gün, seftazidim 2 gr/ 48 saat

Karbapenemler

- Diyaliz hastalarında ciddi oranlarda doz ve redüksiyonu gereklidir.
  - İmipenem 1X500 ,meropenem 1x500, ertapenem 1x500
- Modifiye dozlarda bile nöbet eşiğini düşürür.
İmipenem>Ertapenem>Doripenem/Meropenem

Kinolonlar/Makrolidler

- Makrolidler için doz redüksiyonu gerekmez.
- Moksifloksasilin için doz redüksiyonu gerekmez. Ancak diğer kinolonlar için doz redüksiyonu gerekir.
  - Nöbet eşiğini düşürürler (imipenem ile kullanıma dikkat)
  - Biyoyararlanımları fosfor bağlayıcı ajanlarla azaldığından yemekten 3-4 saat sonra kullanılmalı

Tetrasiklinler

- Antianabolik etkilerinden dolayı kullanımı kısıtlıdır.
- Doksisisiklin dışında diğerlerinin kullanımı kontrendikedir.

TM-SMX

- Diyalizablıdır. Diyaliz sonrasında kullanılan dozun %50'si oranında ek doz yapılması önerilir.
- Önerilen dozlar trimetoprine göre belirlenmiştir. Genelde mutad dozun yarısı verilir.
- Diyaliz hastalarında lökopeni insidansı yüksektir.

Vankomisin/Linezolid

- Standart diyalizörler ile hemodiyaliz yapılan hastalarda 15-25 mg/kg 5-7 günde bir verilebilir.
- High-flux membran kullanımında önemli oranlarda (%30-40) ilaç uzaklaştırılabilir. Serum düzey ölçümleri yapılmalıdır.
  - Hedef pik (dozdan 30 dakika sonra): 30-40 mcg/ml, doz öncesi çukur düzey: 5-10 mcg/ml
- Linezolid mutad dozlarda kullanılabilir.

Antiviraller

- Amantadin tamamen renal klerensle uzaklaştırılır. Rimantadin hepatik klerense sahip olduğu için daha güvenli bir seçenektir.
- Oseltamivir'in diyaliz hastalarındaki dozu belirsizdir.
- Cidofovir ve valgansiklovir kullanımı güvenli değildir.

Antiviraller

- Gansiklovir için ciddi oranlarda doz redüksiyonu gereklidir. Diyalizablıdır, diyaliz sonrasında verilmeli.
- Asiklovir/Foskarnet için önemli oranlarda doz redüksiyonu gereklidir.
- Diyaliz hastalarında ciddi hemoliz riski nedeniyle Ribavirin kullanımı kontrendikedir

Antiretroviraller

- Abakavir dışındaki nükleotid-revers transkriptaz inhibitörlerinin tümünde doz redüksiyonu gerekir.
- Diyaliz hastalarında en çok deneyim zidovudin iledir.
  - İnaktif metaboliti toksiktir. Bu nedenle %50 oranında doz redüksiyonu gereklidir.

Antiretroviraller

- Atazanavir dışındaki proteaz inhibitörlerinde doz redüksiyonu gerekli değildir.
- Füzyon inhibitorlerinde (enfuvirtid) doz redüksiyonu gerekli değildir.
- Non-nükleotid revers transkriptaz inhibitörlerinde durum heterojendir.

Antifungaller

- Konvansiyonel Amfoterisin B kullanımı sınırlıdır. Lipit bazlı formülasyonlar (Abelcet ve Ambizome) kullanılabilir.
- Flukonazol dışında diğer azollerde doz ayarlaması gerekli değildir.
- Ekinokandinlerde doz ayarlaması gerekli değildir.

Antitüberkülozlar

- Etambutol klerensinin %80'i renal yolla olur. Bu nedenle diyaliz hastalarında ciddi oranlarda doz azaltımı önerilir.
- Rifampisin, pirazinamid, izoniazid mutad dozlarda kullanılabilir.
  - Rifampisin ilaç önemli ilaç interaksiyonlarına yol açabilir.

Ben ne yapıyorum?

Cep telefonuma bakıyorum!

KLERENS

İTERAKSİYONLAR

DOZ-İTERVAL